

Ako zosúladiť v PK osobný názor s nadpartajnosťou

Končí sa nám ďalšie parlamentné volebné obdobie a s ním aj ďalšie štvorročné vychádzania časopisu *Parlamentný kuriér*. Napätie medzi politickými subjektmi, ktoré v NR SR fungovali, nepoľavilo a poľudštenie najvyššieho slovenského zákonodarného orgánu sa tiež nepodarilo nejakým výraznejšie presadiť. Ide predsa len o veľa a každá strana si urputne obhajuje svoju predstavu o riadení štátu a o vytváraní i dodržiavaní jeho legislatívy. Napokon, aj stranické sekretariáty a široký kruh členov či priaznivcov jednotlivých strán očakávajú od poslancov, ktorí sa dostali do parlamentu cez volebné listiny práve ich strany, istú spätnú reakciu cez podporu konkrétnych krokov a návrhov vychádzajúcich z ich politických programov.

Každý si môže predstaviť, aká zložitá je úloha šéfredaktora časopisu, ktorý sa usiluje poskytnúť dobré a osočné služby svojim „zákazníkom“, teda čitateľom v samotnej národnej rade, ale aj vo vláde, na desiatkach úradov celoštátnej i okresnej alebo lokálnej úrovne, podnikovým manažérom, finančníkom a ostatným, ktorí sa profesionálne zaujímajú o dianie v slovenskej spoločnosti a v prvom rade v slovenskom hospodárstve a politike. Keďže od začiatku bolo ambíciou vedenia redakcie získať popredných žurnalistov a politologických analytikov za svojich autorov, nemohlo si neuvedomiť, že každý vyspelý publicista a expert má svoj pomerne vyhraný názor na širokú škálu situácií a postojov, ktoré naplňajú politickú aktivitu vo verejnom živote štátu. Lenže tieto vyspelé názory sú často až diametrálne odlišné od programového statusu jednotlivých strán, ale aj jednotlivcov, ktorí v politike pôsobia. Ako však súčasne naplniť pochopteľnú požiadavku, aby obsah i jednotlivé články v *Parlamentnom kuriéri* boli nadstranícke či nestranícke, respektíve aby nevyvolávali vo funkcionároch strán pocit, že sa celospoločenský časopis prikláňa k tej alebo inej vplyvnej strane?

Túto pluralitu a pestrosť sme sa usilovali dosiahnuť už tým, že sme nebazírovali na názorovej jednote autorov, ba naopak, že sme vyhľadávali a vytvárali otvorený kruh spolupracovníkov so širokým názorovým rozpätím, čo sa nám darilo najmä v rubrike „Glosy – poznámky – eseje“, ktorá sa nesústreďovala len na politickú a ekonomickú tematiku, ale napríklad aj náboženskú s reflexiami skúsených kňazov. Môžem s potešením konštatovať, že podstatná časť našich čitateľov takto aj vnímala obsahové zameranie nášho 80 – 120-stranového magazínu. A s rovnakým zadostučiniením musím uviesť aj to, že ani vedenie parlamentu sa nám nijako nestaralo do naplnie časopisu a nič od nás nepožadovalo.

Samozrejme, dogmatici ľahko vynášajú rôzne nespochybniteľné postuláty a hľadajú či vyžadujú nejakú absolútnu bezpartajnosť od redakcie i od autorov. Podľa mňa, jej uplatňovanie v žurnalistickej praxi závisí v najväčšej miere od profesionality a morálneho zázemia samotného autora. Jeho vyspelosť možno nájsť aj v tom, ako dokáže sám v sebe, ale aj navonok pred verejnosťou obhájiť svoje postupy, svoj výber tém, svoju selekciu osobností, ktorým venuje pozornosť, ale aj spôsob, ako svoj materiál spracuje. Tak sa správajú najlepší komentátori v denníkoch a týždenníkoch – ako vyzreté osobnosti, ktoré sami sebe diktujú svoj poriadok. Je ich v žurnalistickom prostredí veľmi málo, ale sú – a sme hrdí na to, že aj my ich máme vo svojich radoch.

V podstatnej časti tohto štvorročného obdobia sme obohatili náš magazín viacerými priťažlivými žurnalistickými rubrikami a materiálmi. Ale musím priznať, že aj nám v redakcii kríza, ktorá prepukla najmä v polovici tejto volebnej periódy (2008), skomplikovala tvorbu a obmedzila naše snahy, a tak sme museli od niektorých zámerov upustiť. Urobíme však všetko pre to, aby sme – keď sa finančné napätie trochu zmierni – opäť rozšírili škálu našej publicistiky a aby sme našim náročným čitateľom poskytli čo najviac zaujímavých a potrebných informácií, ktoré aj z praktických dôvodov takmer denne potrebujú. Totiž pre poslancu je mimoriadne cennou súčasťou jeho pracovného výkonu získavanie inšpirácie z rôznych zdrojov – a teda široký rozhľad. Vo viacerých našich rubrikách – „Európsky parlament“, „Parlamentný denník“, „Super-monitor“ – sa viditeľne práve o takúto službu cielavedome usilujeme. A keď zistíme, ako moderná doba rozširuje potreby našich čitateľov, budeme hľadať možnosti, ako ich v *Parlamentnom kuriéri* zrealizovať v ďalších pravidelných publicistických útvaroch.

Azda sa môžeme spoliehať na to, že poslanci, ktorí skončili so svojou činnosťou v NR SR, si odnesú do svojich domovov aj pozitívnu spomienku na tento náš časopis, ktorý ich 4 roky systematicky v parlamentných laviciach čakal a sprevádzal – a že aj tí, čo do veľkej zasladačky NR SR práve vstupujú, nájdu v ňom dosť zaujímavých podnetov pre svoju činnosť, ktorú verejnosť pozorne sleduje

šéfredaktor

S prezidentom Slovenskej republiky Ivanom GAŠPAROVIČOM sa opäť stretávame na stránkach nášho časopisu. Tentoraz ako s hlavným veliteľom Ozbroyených síl Slovenskej republiky. Rozhovor pre Parlamentný kuriér pripravila redaktorka Anna Komová.

Medzi hlavné úlohy zahraničnej a bezpečnostnej politiky SR patrí aj aktívna účasť OS SR v operáciách medzinárodného spoločenstva. Čo to znamená pre Slovensko a aký je ohlas v zahraničí?

Vstupom Slovenskej republiky do medzinárodných zoskupení, ako Severoatlantická aliancia, Európska únia i Organizácia spojených národov sme okrem vymožeností, ktoré z tohto členstva vyplývajú, na seba prevzali i záväzky a zodpovednosť spolupodieľať sa aj na presadzovaní bezpečnostných záujmov a ochrane mieru vo svete. Slovensko dnes už nie je iba pasívnym pozorovateľom, ale aktívne sa zapája do medzinárodných aktivít na zlepšenie bezpečnostnej situácie nielen na vlastnom území, ale aj v rámci medzinárodného spoločenstva. Konflikty vo svete potvrdzujú opodstatnenie vojenskej prítomnosti mnohonárodných síl v postihnutých oblastiach, kým sa bezpečnostná situácia nestabilizuje. Slovenská republika prispieva k tvorbe a realizácii európskej bezpečnostnej a obrannej politiky predovšetkým účasťou v operáciách EÚ, prípravou a vyčlenením príspevkov do bojových skupín EÚ, účasťou na programoch a projektoch Európskej obrannej agentúry, ako aj podporou rozvoja civilných a vojenských spôsobilostí EÚ.

K prioritným oblastiam v oblasti obrany trvalo patria operácie krízového manažmentu mimo územia Slovenskej republiky, kde Slovenská republika udržiava dlhodobu vysokú účasť. Svoje pôsobenie pritom v súlade s novým prístupom postupne sústreďuje do menšieho počtu operácií, pri súčasnom navšňovaní účasti v súčasnosti najnáročnejšej operácii v Afganistane. Príslušníci Ozbroyených síl Slovenskej republiky pôsobia v 7 operáciách a misiách medzinárodného krízového manažmentu v 5 krajinách na 2 kontinentoch. Z toho v troch operáciách pod velením NATO (ISAF v Afganistane, KFOR v Kosove, veliteľstvo NATO v Sarajeve v Bosne a Hercegovine), v dvoch operáciách pod velením EÚ (ALTHEA v Bosne a Hercegovine, EUMM Gruzínsko) a v dvoch misiách pod velením OSN (UNFICYP na Cypre, UNTSO v Sýrii / Izraeli / Libanone).

Činnosť slovenských vojakov v mierových misiách vysoko hodnotia nielen predstavitelia medzinárodných organizá-

Ozbrojené sily SR a ich medzinárodný význam

cí a zoskupení, ale aj politickí predstavitelia i domáce obyvateľstvo krajín v mieste pôsobenia.

Zúčastňujú sa jednotky Ozbrojených síl SR aj na bojových operáciách? Boli zaznamenané aj straty na životoch?

Bohužiaľ, aj keď sa slovenskí vojaci sa priamo do bojových operácií nezapájali, pri plnení úloh v zahraničí zahynulo 54 osôb, z toho 47 vojakov a zamestnancov v misiách NATO (z toho 3 ženy), 6 vojakov v misiách

OSN a 1 vojak v misii EÚ. Som presvedčený, že ich životy nevyhasli nadarmo. Títo naši spoluobčania pomáhali iným, bojovali za mier, budovali stabilný život v krajinách, kde pojem demokracia býva často len fráza. Aj keď naši vojaci plnili úlohy v zahraničí, nebojovali len za občanov iných krajín, ale aj za Slovensko, za náš mier, slobodu a hodnoty, ktoré vyznáva celý demokratický svet. A to si mnohí u nás ani neuvedomujú.

Kde všade pomáhali príslušníci OS SR a

aké dôležité úlohy plnili pri obnove a stabilizácii konfliktmi zničených území?

V mierových misiách a operáciách medzinárodného krízového manažmentu pôsobia príslušníci ozbrojených síl Slovenskej republiky od roku 1993 a vystriedalo sa ich v nich približne 12-tisíc vojakov. Príslušníci ozbrojených síl Slovenskej republiky začali pôsobiť v misiách v roku 1992, keď boli slovenskí vojaci ešte v rámci federálnej armády vyslaní do pozorovateľskej misie v Somálsku a taktiež do pešieho práporu v mierovej misii v bývalej Juhoslávii. Potom pôsobili v nástupníckych krajinách Juhoslávie (Chorvátsko, Bosna a Hercegovina, Macedónsko, Kosovo) a ďalších krajinách, ako Albánsko, Angola, Líbia, Uganda, Rwanda, Sierra Leone, Etiópia, Eritrea, Golanské výšiny, Irak, Moldavsko, Abcházsko, Gruzínsko, Cyprus, Východný Timor, Afganistan.

Plnili úlohy pri obnove a stabilizácii konfliktmi zničených oblastí – ženíjné zabezpečenie (odmínovanie, likvidácia munície, ženíjné stavebné práce), strážne úlohy, zabezpečenie implementácie mierových dohôd (obrana a ochrana síl, objektov a obyvateľstva, pozorovanie, monitorovanie, hliadkovanie) i zdravotnícke úlohy.

Ktorá účasť bola z pohľadu medzinárodného významu pre Slovensko najdôležitejšia?

Kľúčovou prioritou nielen NATO, ale aj Slovenska je zaistenie nevyhnutnej miery stability v Afganistane a predovšetkým dosiahnutie toho, aby sa táto krajina už v budúcnosti nemohla stať útočiskom teroristov. Nová stratégia EÚ pre Afganistan i Pakistan sa zameriava na také oblasti, ako sú budovanie inštitucionálnych kapacít, spolupráca v boji proti terorizmu, integrované riadenie hraníc a vzdelávanie.

Nová americká stratégia v Afganistane bude mať tri časti. Prvá je zvýšenie jednotiek, ktoré by mali zintenzívniť bojové úsilie proti Talibanu a bezpečnosť v krajine. Vycvičenie afganských síl, čo umožní postupné sťahovanie zahraničných vojenských síl z krajiny. Druhou časťou je lepšia podpora civilnej správy krajiny, najmä odstránenie veľkej korupcie. Tretia je snaha o ekonomický rozvoj krajiny s dôrazom na poľnohospodárstvo a budovanie infraštruktúry.

Prejdime ku konkrétnym misiám. Aký bol význam pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky vo výcvikovej misii NTM-I v Iraku?

Slovenská republika má záujem, aby sa vybudoval jednotný, demokratický, slobodný iracký štát, ktorý rešpektuje ľudské práva a nie je hrozbou pre vlastných obyvateľov, susediace štáty ani pre medzinárodné spoločenstvo. Slovensko si plnilo svoje spojenecké záväzky k posilňovaniu mieru a stability.

Nasadenie našich vojakov v rámci mnohonárodných síl bolo v záujme irackého obyvateľstva, čo potvrdila aj iracká vláda. Výcviková misia NATO v Iraku má mandát vychádzajúci z rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN a žiadosti dočasnej irackej vlády.

V Iraku je pretrvávajúci nedostatok dostatočne vycvičených irackých vládných bezpečnostných síl a naši vojaci pomáhali formou poskytnutia výcviku a pomoci s vyzbrojením jej bezpečnostných síl tak, aby Irak mohol čo najskôr prevziať späť plnú zodpovednosť za svoju bezpečnosť.

Ako hodnotíte misie pod vedením OSN?

OSN nemá vlastné ozbrojené sily; je závislá od príspevkov členských štátov. Do mierových operácií OSN prispieva vojenským a policajným personálom 115 krajín. Každá mierová operácia OSN má svoje špecifiká, ale všetky sledujú spoločné základné ciele – minimalizovať ľudské utrpenie a vytvoriť podmienky pre fungovanie miestnych inštitúcií. V súčasnosti je po celom svete aktívnych 16 mierových misií pod záštitou OSN.

Z misií pod vedením OSN najviac našich vojakov pôsobi v jednotkách UNFICYP (United Nations Force in Cyprus) na Cypre, kde dohliadajú na pokoj medzi tureckou a gréckou komunitou. Táto misia je jednou z najstarších mierových operácií OSN. Naši vojaci pravidelným hliadkovaním v nárazníkovej zóne zamedzujú možnému narušeniu mieru, násilnostiam a konfliktom.

Zúčastňovali sa Ozbrojené sily SR na pomoci aj prostredníctvom darovania vojenského materiálu a techniky?

Zúčastňovali sa Ozbrojené sily SR na pomoci aj prostredníctvom darovania vojenského materiálu a techniky?

Napríklad darovanie prebytočného vojenského materiálu, ktorý by inak ozbrojené sily museli zlikvidovať na vlastné náklady, bolo jedným z príspevkov k stabilizácii bezpečnostného prostredia v Afganistane. Prepravu tohto materiálu do Afganistanu na vlastné náklady zabezpečili USA. Podobne to bolo aj v prípade iných krajín.

Z akých zdrojov sú hradené výdavky na pôsobenie príslušníkov OS SR v misiách? Stačia rozpočtové zdroje?

Výdavky na pôsobenie slovenských vojakov v misiách sú hradené z rozpočtu rezortu ministerstva obrany a sú určené ako prioritné. Na rok 2010 je na operácie a misie medzinárodného krízového manažmentu vyčlenených viac ako 28 miliónov eur.

Aké ďalšie úlohy medzinárodného významu stoja pred Ozbrojenými silami SR v najbližšom období?

- Sú to tieto úlohy:
- V závislosti od dokončenia procesu tvorby novej Strategickej koncepcie NATO analyzovať a pripraviť návrh úpravy Obrannej stratégie Slovenskej republiky.
 - Zabezpečiť prípravu delegácie Slovenskej republiky na samit NATO v Portugalsku v novembri 2010.
 - Účast na spoločných mnohonárodných cvičeniach v rámci NATO a EÚ.
 - Prioritou bude udržať a postupne zvyšovať spôsobilosť pôsobiť v operáciách pod vedením NATO a EÚ a podporovať účasť v operáciách na podporu mieru, v ktorých v súčasnosti ozbrojené sily pôsobia.
 - K zabezpečeniu pripravenosti NATO a EÚ rýchlo a účinne reagovať na potenciálny krízový vývoj, naďalej sa podieľať na budovaní síl rýchlej reakcie NATO a bojových skupín EÚ.